

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 1. Divinissimi Eucharistiæ Sacramenti multiplex nomen, definitio,
institutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

nem S. Thomas q. 72. a. 10. esse dicit, quia hoc Sacramentum exhibetur hominibus ad robur pugne spiritualis. Sicut autem aliquis, de novo natus, indiget instructore, in his que pertinent ad conversationem vite... ita illi qui assumuntur ad pugnam, indigent eruditoribus, à quibus instruuntur de his que pertinent ad modum certaminis.

106 2°. Preceptum illud, ex communi sensu Doctorum, graviter obligare.

107 3°. Adhibendos non esse duos, unum & unam, sicut in Baptismo, sed unum pro masculis, unam pro feminis, cap. non plures, & cap. in Catechismo de Consecr. dist. 4. circa que Tridentinum nihil

innovavit, sicut pro Patris Baptismi.

4°. Patrum Confirmationis, ex consuetudine Ecclesie, esse debere distinctum à Patris Baptismi. Si tamen necessitas id exigat, secundum allatos canones, adhiberi posse eundem.

5°. Patrum Confirmationis debere esse confirmatum. Aliàs graviter peccaret, nec spiritualement cognationem contraheret, cap. in baptismo de Consecr. dist. 4.

6°. verum Patrum (sicut & confirmantem) spiritualement contrahere cognationem cum confirmato, confirmatique patre & matre. Tridentinum sess. 24. c. 2. de reform.

LIBER QUARTUS. AMOR PASCENS.

Sive

DE SANCTISSIMO EUCHARISTIÆ SACRAMENTO.

SI nec Angelicis, nec humanis mentibus fati extolli, imò ne concipi quidem valeat inestimabilis dilectio charitatis, quæ Deus, per Incarnationis mysterium, fieri dignatus est homo; non minor profectò, imò quadantenus inestimabilior est dilectio, quæ per divinissimum Eucharistiæ Sacramentum, quasi Incarnationis extensionem (sic enim à Sanctis appellatur) fieri dignatus est cæca vermium, dum factus est cibus hominum. O stupendam divini amoris erga nos dilectionem! ò prodigiosam charitatem! In priori quidem mysterio, prodigiosa est circa nos divinæ pietatis dignatio, quæ ad liberandum susceptorum hominem, non exhorruit purissimæ Virginis uterum: At, sicut extensione, sic prodigio major in hoc Sacramento apparet divini amoris dignatio, quæ ad pascendum hominem, Baptismo regeneratum, & cælestis militiæ armis confirmatione munitum, divinam naturam, non cum una dumtaxat copulat natura humana (prout in Incarnationis mysterio) sed cum unoquoque homine, tam arctè intimæque unionis, quæ arctior & intimior (infra hypostaticam) excogitari nequeat (qui enim manducat carnem meam, & bibit meum sanguinem, in me manet, ait ipse, & ego in eo;) nec in unius Virginis purissimum descendit uterum, sed in foetidissimum tot millium, tamque vilium & imperfectorum hominum stomachum. O ineffabile prodigium amoris! ò altitudo! ò latitudo! ò longitudo! ò profunditas charitatis! quam incomprehensibiles sunt excessus illius, & investigabiles viæ ejus! Da, charitas Deus, ut de tam prodigiosæ charitatis Sacramento in veritate tractem, & charitate.

CAPUT I.

Divinissimi Eucharistiæ Sacramenti multiplex nomen, definitio, institutio.

Dicendum (ait Doctor Angelicus q. 73. a. 4) quod hoc Sacramentum habet triplicem significationem. Unam quidem respectu præteriti, in quantum scilicet est commemorativum Dominicæ Passionis, quæ fuit verum sacrificium: & secundum hoc nominatur SACRIFICIUM. Aliam autem significationem habet respectu rei præsentis, scilicet Ecclesiasticæ unitatis, cui homines aggregan-

tur per hoc Sacramentum: & secundum hoc nominatur COMMUNIO vel SYNAXIS. Dicit enim Damascenus 4. lib. de fid. orthodox. c. 14. quod dicitur communio, quia communicamus per ipsum Christo, & quia participamus de ejus carne, & deitate, & quia communicamus ad invicem per eam. Tertiam significationem habet respectu futuræ, in quantum scilicet hoc Sacramentum est præfigurativum fructus Dei, quæ erit in patria. Et secundum hoc dicitur VIATICUM: quia hæc præbet nobis viam illuc perveniendi. Et secundum hoc etiam dicitur EUCHARISTIA, id est bona gratia. Quia gratia Dei, vita æterna, ut dicitur Rom. 6. Dicitur etiam in Græco METALEPSIS, id est assumptio: quia, ut Damascenus dicit, per hoc Filii deitatem assumimus.

Aliis placet, quod Eucharistia, secundum nominis ethymon, propriè idem sit quod gratitudo, seu gratiarum actio. Et optimè congruit huic mysterio: utpote quod Christus gratis actus, sive gratias agens instituit; & quia Sacramenti hujus oblatio summa est, Deoque acceptissima pro divinis beneficiis, maxime principalioribus, gratiarum actio: eò quod utique eorum sit commemoratio, juxta illud: Memoriam fecit mirabilium suorum.

Denique à Catechismo Romano Sacramentum etiam pacis & unitatis dicitur, ut intelligeremus, quia indigni sunt Christiano nomine, qui inimicitias exercent; odiæque, assidua & discordias, ut teterrimas fidelium pestes, omnino exterminandas esse: cum præsertim quotidiano Religionis nostræ sacrificio nihil nos studiosius servare, quam pacem & charitatem proficiamus.

De Eucharistia itaque (cum & Sacramentum sit & sacrificium) primo loco tractabimus ut Sacramentum est, deinde ut sacrificium. Est igitur Eucharistia Sacramentum corporis & sanguinis Christi, ut verborum Consecrationis, realiter præsentium sub speciebus panis & vini, ad spiritualement animarum refectionem divinitus institutum. In illa definitione nihil desiderari potest. non materia, non forma, non causa efficiens, non finis. non explicatio realis præteritæ Dominicæ corporis & sanguinis. Tameñ brevior exactiorque foret definitio hæc: Sacramentum corporis & sanguinis Christi, sub speciebus panis & vini. Illud quippe Sacramentum duobus, non pluribus, intrinsecè constituitur, sive ut ex Augustino, in libro Sen-

entiarum Prosperi, dicitur can. *hoc est de Consecr. dist. 2. hoc Sacramentum duobus constat, visibili elementorum specie (id est speciebus panis & vini) & invisibili Domini nostri Jesu Christi carne & sanguine.*

- 6 Proinde nec solum Christi corpus & sanguis, nec sola panis & vini species, sunt Eucharistiæ Sacramentum, sed utrumque simul, sive compositum ex utrisque. Sic enim verificatur doctrina Patrum proximè allata: *hoc Sacramentum duobus constat, &c. sive re terrenâ constat & divinâ.* Sicut & comparatio, quâ Eucharistiâ assimilant Verbo incarnato, quod sicut non est sola persona Verbi, nec sola natura humana, sed utrumque simul. Ita similiter, &c.
- 7 Deinde solis speciebus non conveniunt, quæ SS. Patres affirmant de hoc Sacramento, quòd utriusque sit animæ cibus, quòd latræ cultu sit adorandum, quòd hæc verbis Domini conficiatur: *Hoc est corpus meum, &c.*
- 8 Aliunde soli corpori sanguinique Christi non convenit, quod Tridentinum sess. 13. can. 1. ait: *in SS. Eucharistiæ Sacramento contineri verè realiter & substantialiter corpus & sanguinem Domini nostri Jesu Christi.* Nec solum corpus sanguinique Christi sunt sensibile signum. Quod est de ratione Sacramenti.
- 9 Utrumque ergo est de intrinseca ratione hujus Sacramenti, & utrumque simul, sive compositum ex utroque, est venerabile Eucharistiæ Sacramentum. Quod ratione dictarum specierum, est sensibile signum. Ratione verò corporis sanguinique Christi, latræ est adorandum. Ad quod necesse non est quòd totum, quo Sacramentum hoc constituitur intrinsecè, ex se dignum sit latræ. Cum non omne quo Christus intrinsecè constituitur tale sit (neque enim natura humana ex se talis est): totum nihilominus Christum latræ veneramus. Et quòd totum aliquid eo ipso latræ venerabile sit, quò aliqua ejus pars cultum istum meretur.
- 10 Dicuntur quidem species *Sacramentum tantum*: sed non hoc sensu, quòd in eis solis adæquata hujus Sacramenti ratio consistat, sed quòd ratio signi sensibilis ab illis solis defumatur, & per illas corpori sanguinique Christi communicetur. Sic etiam corpus Christi esse dicitur in hoc Sacramento, sicut pars dicitur esse in toto, à quo adæquate non distinguitur.
- 11 Hinc patet quo sensu Theologi in hoc Sacramento tria considerent, *id quod est Sacramentum tantum, id quod duntaxat res est Sacramenti, id quod simul est Sacramentum, & res Sacramenti.* Illud est *Sacramentum tantum*, quod ibi significat rem quamdam occultam sacram, atque ab alia re ibi non significatur, ut dictæ species. *Illud duntaxat res est Sacramenti*, quod ita est res significata per Sacramentum, ut aliam rem non significet, ut gratia, Christi que corpus mysticum, quod est Ecclesiæ. *Illud simul est Sacramentum, & res Sacramenti*, quod per Sacramentum, dictas utique species significatur, remque aliam significat, ut corpus Christi verum, quod per speciem panis significatur, significatque gratiam, & dictum corpus mysticum.
- 12 Quædonam hoc Sacramentum (Sacramento- rum omnium excellentissimum) à Christo Domino institutum sit? obcurum non est. In ultima namque cœna institutum esse constat ex Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. Sed & Paulus 1. Cor. 11. contestatur: *Dominus Jesus in qua nocte tradebatur, &c.*

CAPUT II.

Eucharistiæ unicum est totale Sacramentum specie morali. Unicum etiam vel plura numero moraliter censeri potest, secundum aliam, & aliam considerationem.

TAmetsi physicè loquendo, varia specie distin- 13-
cta inveniuntur in hoc Sacramento, imò & moraliter plura partialia, cibus videlicet & potus (quam ob causam Ecclesiæ in quadam postcomunione canit: *Purificent nos Sacramenta que sumpsimus*); est tamen unicum totale Sacramentum specie morali. Quia unicam moraliter convivium, sive unica adæquata refectio spiritualis, quæ ex cibo & potu integratur, & per species panis & vini significatur. Et hæc (Paulo teste) fideles omnes unum sunt, unius hujusce Sacramenti participatione: *unus panis, & unum corpus sumus, omnes qui de uno pane & de uno calice participamus.* Tametsi enim ad integritatem hujus Sacramenti duo concurrant (ait d. Thomas q. 73. a. 2.) *scilicet spiritualis cibus, & spiritualis potus, secundum illud Joan. 6. caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus*: inde hoc Sacramentum multa quidem est materialiter, sed unum formaliter & perfectivè.

Quoad numericam unitatem Card. de Lugo 14
ait in omnibus altaribus unicum numero esse Sacramentum, moraliter loquendo in ratione convivii, pro omnibus fidelibus instituti. Quod eo modo est unicum numero moraliter, quo Assue-
tus numero singulari fecisse dicitur grande convivium... *centum & octoginta diebus.*

Valdeque contrà, cum aliis, censet tot esse nu- 15-
mero Sacramenta, quòd species. Quia Eucharistiæ Sacramentum est quoddam accidentale compositum, in quo species (inquit) importantur in recto, Christi corpus in obliquo. Composita verò accidentalia multiplicentur multiplicatione recti.

Verùm hæc ratio non est Theologicæ confide- 16-
rationis, sed Philosophicæ; nec de ea Doctores conveniunt. Cum Waldensis noster de Sacram. Euchar. c. 21. contrà sustineat, hoc Sacramentum esse *verum Christi Corpus in recto, sub forma panis quam convocat in obliquo.* Et concipiunt quotquot (cum Sylvio) aiunt, hoc Sacramentum esse *verum Christi corpus, & sanguinem, quatenus sub visibilibus panis & vini speciebus existunt.*

Quidquid sit de Philosophicâ ista consideratio- 17-
ne (cujus hic modica habenda est ratio) S. Thomas in verbis n. 13. relatis, & cum eo veteres Theologi passim, unitatem & multiplicatam hujusce Sacramenti unice petere videntur ex ordine ad unicam vel plures refectioes spirituales, sive unicum vel plura convivia. Secundum quam proinde considerationem, centum particule consecratæ simul ab uno eodemque homine sumptæ unicum sunt Sacramentum: quia sumptæ per modum unius ejusdemque refectiois. Centum verò particule consecratæ, centum personis distributæ, centum sunt numero Sacramenta: quia centum sunt numero refectioes spirituales.

Considerandum tamen hoc Sacramentum, non 18-
in ratione particularis refectiois cujusque particularis hominis, sed in ratione convivii pro omnibus instituti; sicut censeri potest unum numero moraliter convivium, à tempore suæ institutionis usque ad finem mundi duraturum (eo ferè modo, quo supradictum Assueci convivium) ita & unicum numero moraliter Sacramentum. Nec opus est hac de re (quæ magni non est momenti in consideratione morali) plura addere.